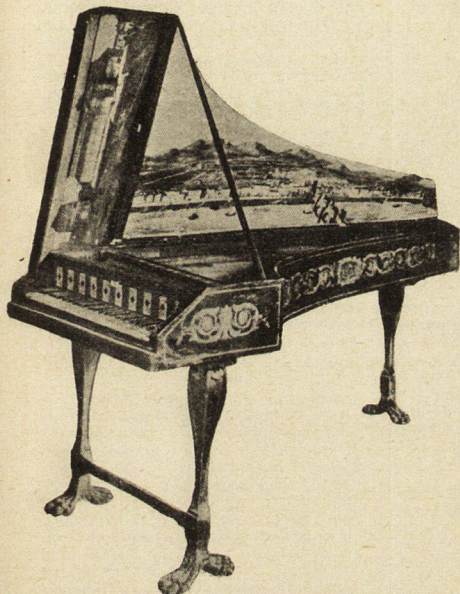

който въ известни отношения го превъзхожда, се е задържал за дълго време — особено въ Германия, като инструментъ за учебни цели и изучаване — главно, поради тембъра му. При лекото полюляване на пръста върху клавишите, поради търкането на тангентата по струнитъ, се получава едно трептене — вибриране на тона. Бетховенъ е предпочиталъ К-а между клавишнитъ инструменти, понеже при него — тонъ и изпълнение се получаватъ най-добре. К-тъ е изобщо инструментъ на задухевиността и полусъинкитъ. Йоханъ Себ. Бахъ е свирилъ съ удоволствие на К., но самъ той не е притежавалъ такъвъ, до като

Клавицебало

Карлъ Филиппъ Емануилъ Бахъ — не само го е обичалъ, но е посветилъ на него и нѣкои свои творби. Съ изнамирането на клавиесина съ чукчета, — построенъ върху принципа на К-а — станало между 1711—1717

почти едновременно въ Италия, Германия и Франция, К-тъ излиза постепенно изъ употребѣ, за да намѣри вече въ края на XVIII в. своето мѣсто въ музеитъ.

Клавицебало — е инструментъ произлѣзълъ отъ цеббалото около началото на XV в., като му е прибавена една клавиатура. Произлѣзло малко следъ клавихорда, К-то се различава отъ него: 1) по това че: още отъ начало всѣки тонъ е ималъ отдѣлни струни и 2) по начина (вида) на удара. Той нѣма тангентитъ на клавихорда — струнитъ не се намиратъ въ непосредна връзка съ клавишитъ, а посредствомъ малки дървени парчета, имащи на горния край малки заострени части отъ вранено перо. За да могатъ да се приведатъ въ трептене, и да произведатъ тонъ чрезъ едно такова слабо (щипяще) срѣдство, струнитъ е трѣбвало да бждатъ много тънки, но въпрѣки това, тонътъ на К-то е билъ много по-мощенъ и по-шуменъ отъ тоя на клавихорда. Още въ XVI ст. сж строели клавицебали въ твърде голѣми размѣри, но независимо отъ голѣмината на инструмента, тонътъ му е сухъ, кратъкъ и твърдъ, неподдаващъ се на динамическо отсѣняване, и по причина на това, К-то повече е било пригодно за съпровождане на хоръ или оркестъръ, отколкото за единично изпълнение. Отначало, като клавихорда, К-то е нѣмало подпорки, а се е поставяло на маса, но по-късно е било снабдено съ такива. Обемътъ му е билъ отъ контра С до d³, като за усилване на тона струнитъ още отначало сж били нѣколко — хорови. Успоредно съ клавихорда, К-то се е задържало до края на XVIII в., и въ началото на XIX в. то е било окончателно измѣстено отъ пианото съ чукчета.

Клавицилиндъръ се нарича единъ клавишенъ инструментъ, изобретение на Хладни въ Витенбергъ презъ 1799, при който тоноветъ се получаватъ отъ единъ въртящъ се стъкленъ цилиндъръ.